

**Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості**

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

Слов'янськ 2025 р

**Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості**

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

Слов'янськ 2025 р

*Друкується за ухвалою науково-методичної ради
Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості
(протокол № 3 від 23.04.2025)*

Укладач: Ліхута О. В., методист методичного відділу, керівник гуртка «Світ українського слова» Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості.

У сучасному освітньому просторі цифрові технології відіграють важливу роль у формуванні нових методик навчання та підготовки дітей до викликів майбутнього. В інформаційному гайді розглянуто актуальні інструменти цифрової освіти, що активно використовуються у закладах позашкільної освіти для підвищення ефективності освітнього процесу, розвитку творчості та самостійності вихованців. Матеріали зібрані на основі методичного online hab «Сучасні інструменти цифрової освіти» та практичних напрацювань педагогів ДонОПДЮТ.

Медіаосвіта – це не просто навички користування інформацією, це шлях до формування критично мислячої особистості, здатної відповідально діяти в інформаційному суспільстві

У сучасному світі освіта переживає значну трансформацію, викликану стрімким розвитком цифрових технологій. Традиційні методи навчання вже не можуть повною мірою задовольняти потреби нового покоління, яке виросло в оточенні цифрових пристроїв, інтернету та інтерактивних платформ. Заклади позашкільної освіти, як ключові майданчики для розвитку талантів і навичок дітей, мають активно впроваджувати сучасні цифрові інструменти, щоб створювати сприятливе середовище для навчання, дослідження та творчості.

Цифрові технології дозволяють розширити освітні можливості, зробити навчання більш цікавим, доступним та інклюзивним. Використання інтерактивних платформ, віртуальної та доповненої реальності, програмних середовищ для моделювання та творчості відкриває перед дітьми нові перспективи. У цьому гайді ми детально розглянемо сучасні інструменти цифрової освіти, їх значення та вплив на позашкільне навчання, а також надамо актуальні покликання на покрокову роботу цифрових інструментів, які використовують педагоги ДонОПДЮТ під час роботи в позашкільному середовищі.

Що таке сучасні інструменти цифрової освіти?

Сучасні інструменти цифрової освіти – це сукупність технологічних засобів, які сприяють покращенню освітнього процесу, роблять його інтерактивним, цікавим і доступним. До таких інструментів належать навчальні платформи, спеціалізоване

програмне забезпечення, мобільні додатки, гаджети, засоби віртуальної та доповненої реальності, інтерактивні симулятори та онлайн-лабораторії. Вони забезпечують:

- гнучкість навчання та доступність знань у будь-якому місці й у будь-який час;
- персоналізацію освітнього процесу під індивідуальні потреби кожного вихованця;
- розвиток цифрової грамотності та технологічних компетенцій, які є ключовими у XXI столітті;
- можливість застосування інноваційних педагогічних методик.

Як інструменти цифрової освіти пов'язані з сучасністю?

Сучасні діти активно використовують цифрові пристрої у повсякденному житті. Смартфони, планшети, ноутбуки та інтерактивні дошки стали частиною їхнього освітнього процесу. Інструменти цифрової освіти дозволяють зробити навчання більш схожим на середовище, у якому вони взаємодіють щодня, що підвищує ефективність засвоєння знань і зацікавленість у навчанні. Крім того, технології сприяють розвитку креативного мислення, навичок програмування, цифрового дизайну та інших затребуваних компетенцій.

Основні цілі впровадження цифрових технологій у позашкільній освіті

1. Формування нових освітніх підходів – інтеграція цифрових методик у традиційний освітній процес для підвищення ефективності засвоєння матеріалу. Впровадження онлайн-курсів, мультимедійного контенту та інтерактивних завдань дозволяє зробити освітній процес більш динамічним та адаптивним.

2. **Збільшення залученості вихованців** – використання ігрових та інтерактивних методів навчання сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Технології гейміфікації, віртуальні симуляції та освітні мобільні додатки допомагають зробити навчання захопливим і мотивуючим.

3. **Інклюзивність освіти** – створення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами. Цифрові технології дозволяють адаптувати освітні матеріали відповідно до індивідуальних можливостей вихованців, забезпечуючи рівний доступ до знань через спеціалізовані програми, аудіокниги, інтерактивні вправи та адаптивні тести.

4. **Розвиток ключових навичок майбутнього** – цифрові технології сприяють розвитку критичного мислення, комунікації, колаборації та креативності. Вихованці вчаться працювати з великими обсягами інформації, аналізувати її та приймати обґрунтовані рішення, що є надзвичайно важливими навичками у сучасному суспільстві.

5. **Створення цифрового освітнього середовища** – забезпечення платформи для дистанційного навчання та співпраці педагогів і вихованців. Хмарні технології, освітні портали, інтерактивні дошки та мобільні додатки дозволяють об'єднати педагогів, вихованців та батьків у єдину цифрову екосистему, де можна обмінюватися знаннями, ресурсами та зворотним зв'язком у режимі реального часу.

6. **Підготовка до цифрової трансформації суспільства** – цифрові інструменти допомагають дітям звикати до сучасних технологій, розвиваючи навички роботи з ними ще в дитинстві. Це сприяє їхній конкурентоспроможності на ринку праці в майбутньому та забезпечує легку адаптацію до швидкозмінного світу.

Основні інструменти цифрової освіти у позашкільлі

1. Платформи для дистанційного навчання:

- **Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams** – створення освітнього простору для дистанційної та змішаної форми навчання;
- **Zoom, Google Meet, Webex** – забезпечення відеозв'язку для онлайн-занять та вебінарів.

2. Доповнена та віртуальна реальність (AR/VR):

- **VR-окуляри та 3D-тури** – занурення у віртуальні екскурсії, вивчення природничих наук;
- **AR-додатки (Quiver, Merge Cube)** – інтерактивні візуалізації для поглиблення освітнього процесу.

3. Онлайн-конструктори та платформи для творчості:

- **Canva, Crello, Figma** – дизайн та презентації;
- **Tinkercad, Blender** – 3D-моделювання;
- **Scratch, Code.org** – програмування для дітей.

4. Цифрові лабораторії та STEM-технології:

- **PhET Interactive Simulations** – інтерактивні експерименти;
- **Arduino, LEGO Mindstorms** – робототехніка та електроніка.

5. Інтерактивні дошки та планшети:

- **Smart Board, Promethean** – мультимедійне навчання;
- **Графічні планшети** – для цифрового малювання та дизайну.

6. Гейміфікація та мобільні додатки для навчання:

- **Kahoot, Quizizz** – вікторини та тести;
- **Duolingo, LingQ** – вивчення мов;
- **Minecraft Education Edition** – ігрове навчання.

Цифрові інструменти освіти: досвід і практика ДонОПДЮТ

Чому сучасні цифрові інструменти необхідні в позашкільній освіті?

1. Адаптація до викликів цифрової епохи.
2. Формування сучасних компетенцій.
3. Мотивація та залученість вихованців.
4. Розвиток соціальних і комунікаційних навичок.

<https://donopdut.org.ua/suchasni-instrumenti-cifrovoi-osviti/>

Створення та використання вебквесту на платформі «Всеосвіта» - інтерактивна технологія, що дозволяє створювати освітні квести, які мотивують вихованців досліджувати матеріал у форматі гри. Використання вебквестів сприяє розвитку критичного мислення, креативності та навичок самостійної роботи.

Використання онлайн-інструменту WORDWALL під час гурткової роботи – платформа, яка дає змогу створювати інтерактивні вправи та ігри для закріплення знань. Wordwall особливо корисний для повторення та закріплення матеріалу у форматі вікторин, пазлів, кросвордів тощо.

Canva – трендовий цифровий онлайн-інструмент педагога-позашкільника, що дозволяє легко створювати привабливий навчальний контент: презентації, постери, відео та графіку для візуалізації матеріалів.

Використання застосунку Xtiles для підготовки до занять, планування роботи та самоосвіти – цифровий органайзер, який допомагає педагогам структурувати інформацію, створювати нотатки та організувати освітній процес.

Створення візуальної дошки Padlet – інтерактивний інструмент для спільної роботи, що дозволяє вихованцям і педагогам обмінюватися ідеями, файлами та коментарями у візуальному форматі.

Робота з візуальною дошкою Padlet – можливість організувати групові проєкти, обговорювати навчальні теми та спільно створювати цифрові плакати та презентації.

Застосування інтерактивного навчального застосунку Learning Apps – ресурс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи, логічні завдання та ігрові активності для підвищення мотивації вихованців.

Віртуальні тури: платформа Google Arts and Culture – унікальна можливість для вихованців здійснювати віртуальні екскурсії музеями, історичними місцями та художніми галереями у високій якості без необхідності фізичної присутності.

Quizlet: універсальний цифровий інструмент для освіти – платформа для створення інтерактивних флешкарт, тестів та вправ для покращення засвоєння інформації та повторення матеріалу.

ChatGPT – це чат-бот, який здатний генерувати текст, відповідаючи на запитання користувачів. Ви вводите в чаті питання чи просите вирішити певні задачі, а ChatGPT за допомогою штучного інтелекту генерує відповідь.

Впровадження цифрових технологій у позашкільну освіту є важливим кроком до створення інноваційного освітнього простору, який відповідає викликам сучасності. Завдяки використанню інтерактивних платформ, онлайн-інструментів та віртуальних можливостей, педагоги отримують змогу урізноманітнити освітній процес, зробити його більш цікавим, ефективним і доступним для кожного вихованця.

Цифрові інструменти допомагають розвивати не лише базові знання, а й критичне мислення, креативність, комунікаційні та технічні навички, які необхідні для успішної самореалізації в сучасному суспільстві. Використання таких платформ, як Wordwall, Canva, Xtiles, Padlet, Google Arts and Culture, ChatGPT та інших, відкриває нові можливості для самонавчання, творчості та групової роботи.

Роль педагога в цифровому середовищі також зазнає змін: він стає наставником, який допомагає дітям орієнтуватися у світі інформаційних технологій, мотивує до навчання та сприяє їхньому всебічному розвитку. Саме тому важливо не лише опанувати нові технології, а й використовувати їх свідомо, інтегруючи в освітній процес відповідно до освітніх цілей і потреб вихованців.

Цифровізація освіти – це не просто тенденція, а необхідність, що визначає майбутнє навчання. Позашкільні заклади, які активно використовують цифрові інструменти, стають осередками інновацій, де кожна дитина має змогу розкрити свій потенціал і отримати якісну освіту незалежно від обставин.